

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.018.01.2021

Dr hab. prof. AWF Dariusz Wieliński
Rektor
Akademii Wychowania Fizycznego
im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
ul. Królowej Jadwigi 27/39
61-871 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/21/024 - Wspieranie rozwoju sportu akademickiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu (dalej: AWF lub Uczelnia), ul. Królowej Jadwigi 27/39, 61-871 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dr hab. prof. AWF Dariusz Wieliński, Rektor AWF w Poznaniu od 1 września 2016 r. (akta kontroli str. 2-3)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego. 2. Efekty realizacji programów i zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2021 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych ¹), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Aneta Kalinowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/71/2021 z 11.05.2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Tj. do 16.08.2021 r.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez AWF w latach 2017-2021 (I kw.) programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego, a także osiągnięcie zaplanowanych celów tych programów i zadań.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Uczelnia wydatkowała dotacje otrzymane w ramach realizowanych programów i projektów zgodnie z przepisami prawa, programami oraz umowami o dofinansowanie. Zrealizowane zadania zostały prawidłowo, rzetelnie i terminowo rozliczone. W AWF wprowadzono regulacje ułatwiające studentom-sportowcom łączenie kariery sportowej z nauką. Badanie losowo wybranej dokumentacji dotyczącej 42 studentów, którym w latach 2019-2020 umożliwiono indywidualną organizację studiów wykazało, że jednemu z nich przyznano to ułatwienie pomimo niespełnienia żadnego z warunków określonych w Regulaminie studiów.

W AWF opracowano i realizowano strategię, w której uwzględniono cele i zadania związane ze wspieraniem rozwoju sportu akademickiego. Uczelnia uzyskała zakładane cele i efekty zadań i projektów objętych badaniem. Przy realizacji zadań AWF efektywnie współpracowała z Klubem Sportowym AZS AWF Poznań oraz innymi klubami i stowarzyszeniami sportowymi. Kontrola wybranych obiektów sportowych wykazała, że w Uczelni przestrzegano przepisów Prawa budowlanego dotyczących ich utrzymania oraz opracowano regulaminy bezpiecznego użytkowania tych obiektów. Badanie losowo wybranych 20 decyzji przyznających studentom stypendia za osiągnięcia sportowe i działalność dotyczącą sportu akademickiego wykazało, że w podstawach prawnych 15 z nich wskazano nieobowiązujące już zarządzenia Rektora.

Ustalone i opisane powyżej dwie nieprawidłowości stanowiły jednak odosobnione przypadki, a z uwagi na ich charakter, pozostawały one bez istotnego wpływu na skontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego.

Opis stanu
faktycznego

1. W latach akademickich 2017/2018 i 2018/2019 Uczelnia kształciła studentów w ramach trzech wydziałów: Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji, Turystyki i Rekreacji oraz Kultury Fizycznej w Filii w Gorzowie Wlkp. W strukturze wydziałów wyodrębniono: katedry, zakłady, pracownie i laboratorium. Z dniem 1 października 2019 r. w AWF utworzono Wydział Nauk o Kulturze Fizycznej (dalej: NKF) i Wydział Nauk o Zdrowiu (dalej: NOZ), a Wydział Turystyki i Rekreacji zakończył działalność⁵.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Decyzja o likwidacji Wydziału Turystyki i Rekreacji była spowodowana m.in.: brakiem zainteresowania kandydatów kierunkiem „Animacja osób 50+”, przyznana przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w 2017 r. kategorią „C”, brakiem programu naprawczego, który dawałby realne szanse na stworzenie mocnych fundamentów pod wydział o charakterze uniwersyteckim, spadającym zainteresowaniem kandydatów kierunkiem „Turystyka i Rekreacja”.

2. W AWF, w latach akademickich: 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 i 2020/2021 zatrudnionych było, w przeliczeniu na etaty, odpowiednio: 247,5, 248,5, 231,5, i 231,75 nauczycieli akademickich. Udział nauczycieli badawczo-dydaktycznych w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich zmniejszył się z 53% w roku akademickim 2017/2018 do 44% w roku akademickim 2020/2021. Udział nauczycieli dydaktycznych w ogólnej liczbie nauczycieli akademickich zwiększył się z 46% w roku akademickim 2017/2018 do 54% w roku akademickim 2020/2021. W AWF, w latach akademickich: 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 i 2020/2021 zatrudnionych było odpowiednio: 2, 2, 3 i 3 nauczycieli badawczych. W roku akademickim 2020/2021 w strukturze zatrudnienia, wg stanowisk, najliczniejszą grupę stanowili wykładowcy, starsi wykładowcy i docenci ze stopniem doktora (93 etaty), adiunkci ze stopniem doktora (40 etatów) oraz nauczyciele z tytułem magistra: instruktorzy, lektorzy i wykładowcy (33 etaty). Uczelnia zatrudniała również profesorów (12,5 etatu) i profesorów uczelni (32,25 etatu).

(akta kontroli str. 19, 20)

3. W 2017 r. w AWF kształciło się 3364 studentów, w tym 1129 na kierunkach dotyczących sportu i wychowania fizycznego. W kolejnych latach liczba studentów zmniejszyła się z 2904 w 2018 r. do 2921 w 2019 r. i do 2717 w 2020 r. Największa liczba studentów kształciła się na studiach pierwszego stopnia (2100 w 2017 r., 1649 w 2018 r., 1448 w 2019 r. i 1319 w 2020 r.) oraz drugiego stopnia (1079 w 2017 r., 905 w 2018 r., 959 w 2019 r. i 755 w 2020 r.). Na jednolitych studiach magisterskich (prowadzonych wyłącznie na kierunku Fizjoterapia) liczba studentów zwiększyła się ze 185 w 2017 r. do 643 w 2020 r. W latach: 2017, 2018, 2019 i 2020 liczba studentów na kierunkach Sport i Wychowanie Fizyczne wynosiła odpowiednio: 1129, 1014, 1017 i 931.

W sprawozdaniu z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2019 r. wykazano niezgodną ze stanem faktycznym liczbę studentów, tj. wyższą o 479. Z wyjaśnień Kwestora AWF wynikało, że było to wynikiem błędu pisarskiego, bowiem w sprawozdaniu uwzględniono „podwójnie” liczbę studentów kształconych w Filii Uczelni w Gorzowie Wlkp. Kwestor wyraziła stanowisko, że opisany błąd nie miał wpływu na wysokość naliczonej subwencji, bowiem dotyczył działu sprawozdania pn. „Informacje rzeczowe i uzupełniające”, z którego dane nie są istotne z punktu widzenia finansowania Uczelni, natomiast dane do naliczenia subwencji są pobierane z systemu POL-on i uzupełniane przez sprawozdanie pn. „Dane uzupełniające na potrzeby naliczenia subwencji na rok ...”. Jednocześnie Kwestor zadeklarowała wdrożenie wewnętrznych narzędzi kontrolnych, dzięki którym nie będą miały miejsca podobne pomyłki w przyszłości.

(akta kontroli str. 21-29)

4. W AWF w Poznaniu prowadzono kształcenie na kierunkach Wychowanie Fizyczne (studia I i II stopnia), Sport (I i II st.), a także Turystyka i Rekreacja (I i II st.), Animacja osób 50+ (I st.), Taniec w Kulturze Fizycznej (I st.), Fizjoterapia (I i II st. oraz jednolite studia magisterskie), Dietetyka (I i II st.) oraz Neurobiologia (II st.). W Filii AWF w Gorzowie Wlkp. prowadzono kierunki: Wychowanie Fizyczne (I i II st.), Fizjoterapia (I i II st. oraz jednolite studia magisterskie) oraz Dietetyka (I st.).

(akta kontroli str. 30, 32-33)

5. W okresie objętym kontrolą w Uczelni nie były uruchamiane żadne nowe kierunki kształcenia w zakresie sportu i wychowania fizycznego. Jedynym nowym kierunkiem, który zaczął funkcjonować od 2017 r. była Animacja Osób 50+⁶, a ponadto uzupełniono dwa istniejące już kierunki o studia magisterskie: Dietetykę od 2019 r. i Taniec w Kulturze Fizycznej od 2021 r. Rektor AWF wskazał, że uruchomienie studiów magisterskich było odpowiedzią na oczekiwania studentów studiów I stopnia i spowodowało, że oferta dydaktyczna Uczelni stała się w tych obszarach kompletna. W 2018 r. podjęto również decyzję o uruchomieniu wspólnie z innymi uczelniami (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, a od 2019 r. również Uniwersytet Medyczny w Poznaniu) kierunku Neurobiologia.

(akta kontroli str. 31, 34-41)

6. Na 31 marca 2021 r. AWF dysponowała następującymi obiektami sportowymi zlokalizowanymi w Poznaniu: halą sportową z zapleczem dydaktycznym, stadionem lekkoatletycznym wielofunkcyjnym, kortami tenisowymi i salą szermierczą. Dwa obiekty stanowiące własność Uczelni, tj. hala gier sportowych i pływalnia – zespół krytych basenów z odnową biologiczną, były użytkowane przez inny podmiot, na podstawie zawartej umowy dzierżawy⁷. Filia Uczelni w Gorzowie Wlkp. dysponowała halą sportową „BETA” i salą gimnastyczną w budynku głównym. Uczelnia posiadała również zespół boisk sportowych typu Orlik oraz zespół boisk lekkoatletycznych i kortów. Obiekty te zlokalizowane były w Chycinie, gdzie mieści się Ośrodek Dydaktyczno-Socjalny AWF. Wszystkie obiekty sportowe Uczelni powstały przed 2017 r. W 2017 r. AWF sprzedała Miastu Poznań halę sportową, zlokalizowaną przy ul. Chwiałkowskiego 38 w Poznaniu. Z wyjaśnień Rektora AWF wynikało, że hala była w złym stanie technicznym, jej remont wymagał sporych nakładów finansowych, a ponadto była położona w kompleksie, należących do Miasta Poznania, obiektów POSIR i stanowiła ostatnią enklawę AWF. Rektor podkreślił, że w 2015 r. AWF wzbogacił się o nową halę sportową w obrębie kampusu, która w całości przejęła funkcje obiektu z ul. Chwiałkowskiego. Dodał też, że sprzedaż hali nie zaburzyła procesu dydaktycznego w Uczelni, a obecnie studenci (których liczba jest zdecydowanie mniejsza niż kilka lat temu) dysponują nowoczesnymi obiektami, które w pełni zabezpieczają ich potrzeby dydaktyczne.

W latach 2017-2021, w trzech obiektach Uczelni przeprowadzono modernizacje polegające na: budowie siłowni (w hali sportowej z zapleczem dydaktycznym), modernizacji systemu wentylacji w budynku pływalni i remoncie pomieszczeń w sali szermierki. Dwa obiekty sportowe (stadion lekkoatletyczny wielofunkcyjny i hala gier sportowych), spośród ośmiu, były przystosowane do organizacji wyczynowych zawodów sportowych o charakterze światowym, dwa obiekty (hala sportowa z zapleczem dydaktycznym i pływalnia) – do organizacji zawodów o charakterze europejskim, a korty tenisowe – do organizacji zawodów o charakterze ogólnopolskim.

⁶ W 2020 r. kierunek został zlikwidowany w związku ze spadkiem zainteresowania kandydatów.

⁷ Na podstawie umowy z 2.11.2010 r. pływalnia i hala gier sportowych mieszczące się w budynku przy ul. Droga Dębińska 10c w Poznaniu zostały wydzierżawione osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „A.” na okres sześciu lat od 1.11.2010 r., a następnie aneksem z 7.03.2016 r. okres obowiązywania umowy dzierżawy został wydłużony do 1.11.2022 r.

W okresie objętym kontrolą w obiektach sportowych AWF odbyły się m.in.: mistrzostwa Europy w hokeju, mistrzostwa Polski U21 w karate, mistrzostwa Polski na ergometrze wioślarskim, mecze klubu AZS AWF Poznań w ramach rozgrywek o mistrzostwo Polski seniorów-superliga, akademickie mistrzostwa Europy kobiet i mężczyzn w koszykówce, mistrzostwa Polski w hokeju na trawie, akademickie mistrzostwa Polski w futsal ekstraklasa mężczyzn, puchar Polski w szermierce, puchar Polski seniorów we florecie, puchar Polski w skokach na trampolinie. Pływalnia – zespół basenów krytych i hala gier sportowych są stałą bazą przygotowań olimpijskich w wioślarstwie i kajakarstwie.

(akta kontroli str. 34-41, 61-102)

7. W 2017 i 2018 r. Uczelnia otrzymała dotacje w kwotach odpowiednio: 46.742,6 tys. zł i 47.395,4 tys. zł. Z otrzymanych dotacji AWF wykorzystwała w tych latach odpowiednio: 45.638,2 tys. zł i 44.485,6 tys. zł⁸. Z wykorzystanych dotacji na działalność dydaktyczną przeznaczono 37.699,8 tys. zł w 2017 r. i 37.322,8 tys. zł w 2018 r., na stypendia dla studentów i doktorantów oraz utrzymanie domów studenckich – 6.469,8 tys. zł w 2017 r. i 6.512,7 tys. zł w 2018 r. oraz na działalność naukowo-badawczą – 1.485,1 tys. zł w 2017 r. i 2.674,6 zł w 2018 r.

W związku ze zmianą formy finansowania⁹, w latach: 2019, 2020 i 2021, Uczelnia otrzymała subwencję na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego w kwotach odpowiednio: 45.524,8 tys. zł, 45.580,9 tys. zł i 46.626,4 tys. zł, a także dotacje podmiotowe i celowe (w tym na stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi i stypendia rektora w kwotach odpowiednio: 3.281,4 tys. zł, 3.970,8 tys. zł i 3.802,5 tys. zł).

W latach 2017, 2018 i 2019 AWF na działalność badawczą, w ramach programu Rozwój Sportu Akademickiego otrzymała od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotacje w kwotach odpowiednio: 485,3 tys. zł, 93,4 tys. zł i 118,1 tys. zł, a także środki z Narodowego Centrum Nauki (dalej: NCN) w kwotach odpowiednio: 376,1 tys. zł, 1.059,3 tys. zł i 1.682,2 tys. zł. Z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju Uczelnia otrzymała w 2017 r. środki w kwocie 465,1 tys. zł i w 2018 r. w kwocie 37,3 tys. zł. Środki z dotacji i subwencji były gromadzone na odrębnych rachunkach bankowych, w tym środki z subwencji – na rachunku prowadzonym w Banku Gospodarstwa Krajowego.

(akta kontroli str. 103-135)

8. Obowiązujące w AWF w latach 2017-2021 Regulaminy studiów umożliwiały studentom-sportowcom łączenie kariery sportowej z nauką. W latach akademickich 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 i 2020/2021 studenci-sportowcy korzystali z Indywidualnej Organizacji Studiów (dalej: IOS) i Indywidualnego Toka Studiów, określanego od roku akademickiego 2019/2020 mianem Indywidualnego Programu Studiów (dalej: IPS). W roku akademickim 2020/2021 w AWF przyznano IOS 174 studentom, a IPS 51 studentom. Dane o liczbie przyznanych studentom IPS i IOS

⁸ W kwotach otrzymanych dotacji nie uwzględniono dotacji celowej na zadanie inwestycyjne „Termomodernizacja budynku głównego” przyznanej w latach 2017 i 2018 w kwocie 6.819,6 tys. zł, wydatkowanej w latach 2018-2019.

⁹ Na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, która weszła w życie 1 października 2018 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.).

w latach poprzednich Uczelnia przekazała tylko w odniesieniu do studentów Filii w Gorzowie Wlkp. i było to odpowiednio: 24 IOS i 4 IPS w roku 2017/2018, 25 IOS i 8 IPS w roku 2018/2019, 15 IOS i 2 IPS w roku 2019/2020 oraz 10 IOS i 3 IPS w roku 2020/2021. Spadek liczby wniosków studentów o przyznanie jednej z ww. form studiów związany był z wprowadzonym w kraju w 2020 r. stanem pandemii i realizowanym na Uczelni trybem nauki zdalnej oraz obowiązującymi ograniczeniami w organizacji treningów i zawodów sportowych.

W wyjaśnieniach dotyczących braku danych o liczbie studentów kształconych w Uczelni w Poznaniu w trybie IPS lub IOS w latach 2017-2019, Prodziekani ds. Studenckich Wydziałów Nauk o Kulturze Fizycznej i Nauk o Zdrowiu wskazali, że nie dysponują żadnymi dokumentami z tego okresu umożliwiającymi ustalenie ww. danych, ponieważ nie były one archiwizowane. Uzasadnili, że teczki akt osobowych studentów prowadzone są zgodnie z przepisami § 15 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów¹⁰, a wnioski o IPS i IOS nie są traktowane, jako decyzje o przebiegu studiów, tylko jako dokumenty o ograniczonym charakterze czasowym (IPS dotyczy danego roku studiów a IOS - konkretnego semestru), bowiem z punktu widzenia regulaminu studiów istotne jest przede wszystkim uzyskanie przez studenta zaliczeń poszczególnych etapów studiów, ukończenie danego roku studiów bez dodatkowego określenia czy korzystał on np. z IPS. Z wyjaśnień wynikało również, że w praktyce pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami o IPS i IOS dysponowali studenci w kontakcie z prowadzącymi zajęcia, a Dział Obsługi Studenta (dalej: DOS) odnotowywał tylko informację, że dany student uzyskał zgodę na indywidualny tryb studiowania, a następnie oczekiwał na przedłożenie przez studenta wpisów z przedmiotów przewidzianych do realizacji na danym etapie studiów. Po udokumentowaniu przez studenta uzyskania wymaganych zaliczeń i po zakończonym semestrze czy roku akademickim, dokumentacja dot. IPS i IOS nie była już przez DOS odzyskiwana, nie prowadzono również statystyk w tym zakresie. Ponadto, w wyjaśnieniach podano, że w wyniku zmiany struktury Uczelni w 2019 r. przestał istnieć Wydział Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji i dokonano archiwizacji dokumentów tego Wydziału na podstawie obowiązujących regulacji wewnętrznych (m.in. instrukcji kancelaryjnej, instrukcji archiwalnej), a Uczelnia nie posiada informacji dotyczących IOS i IPS przyznanych przed 2019 r., gdyż nie jest to wymagane ustawowo i nie ma wewnętrznych przepisów regulujących ich archiwizację w teczках studenckich.

Badanie losowo wybranej dokumentacji 42 studentów, którym w latach 2019-2020 przyznano IPS lub IOS wykazało, że:

- IPS przyznane zostało 27 studentom-sportowcom, którzy byli czynnymi członkami kadry narodowej,
- IOS przyznane zostało studentom-sportowcom, którzy posiadali mistrzowską lub I klasę sportową,

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 661

- jednej studentce przyznany został IPS, pomimo braku w aktach sprawy dowodów świadczących o spełnianiu kryteriów określonych w Regulaminie studiów, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Z wyjaśnień złożonych przez Prodzianów ds. Studenckich Wydziałów Nauk o Kulturze Fizycznej i Nauk o Zdrowiu oraz Dziekana Filii w Gorzowie Wlkp. wynikało, że każdy student spełniający kryteria, określone w Regulaminie studiów, który przedstawił odpowiednią dokumentację otrzymywał zgodę na indywidualny tryb studiowania i dlatego nie było decyzji odmownych.

W Regulaminie studiów zapisano ponadto możliwość udzielenia studentom-sportowcom urlopu dziekańskiego krótkoterminowego (do 14 dni) lub długoterminowego (do jednego roku akademickiego) w przypadku m.in. udziału w przygotowaniach do igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata, pucharu świata i mistrzostw Europy.

Prodzian ds. Studenckich Wydziału Nauk o Kulturze Fizycznej wyjaśnił, że od roku akademickiego 2019/2020 każdemu studentowi-sportowcowi, korzystającemu z IPS, przydzielono tzw. tutora, którym był etatowy pracownik Uczelni, będący trenerem dyscypliny sportowej, którą uprawiał student-sportowiec. Dodał, że tutor stawał się indywidualnym opiekunem studenta i dzięki swojemu doświadczeniu oraz kontaktom na Uczelni służył radą odnośnie optymalnego dopasowania przedmiotów w danym semestrze, mógł również, za zgodą studenta, uczestniczyć w rozmowach negocjacyjnych dotyczących warunków zaliczenia konkretnego przedmiotu. Opisana procedura, zdaniem Prodziana, znacząco ułatwiała studentowi-sportowcowi funkcjonowanie na Uczelni.

W latach 2017-2021 studenci-sportowcy mogli ubiegać się¹¹ o stypendium Rektora za wyniki sportowe, stypendium ministra za znaczące osiągnięcia oraz o zapomogę losową związaną z czasowym pogorszeniem się sytuacji życiowej i koniecznością np. wsparcia finansowego wyjazdu sportowego. W okresie tym, pięciu studentów AWF otrzymało stypendia ministra za znaczące osiągnięcia w dziedzinie sportu w kwocie 77 tys. zł.

(akta kontroli str. 136-201, 780)

9. W latach 2017-2021 Uczelnia zrealizowała sześć projektów, finansowanych z programu pn. Rozwój Sportu Akademickiego¹² (dalej: RSA), o łącznej wartości 1.949,8 tys. zł. Dwa z tych projektów o wartości 980 tys. zł (wg zawartych umów) były realizowane w latach 2015-2018, jeden o wartości 250 tys. zł – w latach 2015-2017 i trzy o wartości 719,8 tys. zł – w latach 2016-2019. Badaniem dotyczącym prawidłowości wydatkowania i rozliczenia środków otrzymanych w ramach RSA objęto, wybrane w sposób celowy, wg kryterium najwyższej wartości, dwa następujące projekty:

¹¹ Na podstawie Regulaminu Przyznawania Pomocy Materialnej Studentom i Doktorantom AWF, wprowadzonego zarządzeniem Rektora nr 43/16 z dnia 22 września 2016 r., a od 1 października 2019 r. na podstawie Regulaminu Świadczeń dla Studentów i Doktorantów AWF, wprowadzonego zarządzeniem Rektora nr 36/2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r.

¹² Program został ogłoszony Komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. o ustanowieniu programu pod nazwą „Rozwój Sportu Akademickiego”.

- 1) projekt pt. „Patobiomechaniczna ocena wpływu zmian przeciążeniowych w obrębie narządu ruchu na wynik sportowy w rocznym cyklu szkoleniowym u zawodników uprawiających asymetryczne dyscypliny – kontekst optymalizacji treningu”, na realizację którego (w okresie trzech lat) Uczelnia otrzymała¹³ dotację w kwocie 300 tys. zł (wykorzystano 286,6 tys. zł);
- 2) projekt pt. „Wspomaganie treningu szybkościowo-koordynacyjnego sportowców wysokiej klasy ze szczególnym uwzględnieniem bezpośredniego przygotowania startowego”, na realizację którego (w okresie trzech lat) Uczelnia otrzymała¹⁴ dotację w kwocie 750 tys. zł (AWF wykorzystowała całą kwotę dofinansowania).

W wyniku badania stwierdzono, że projekty zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami (terminowo wykonano zadania określone w harmonogramach, osiągnięto zakładane cele naukowe, Uczelnia wywiązała się z obowiązków sprawozdawczych). Badanie wybranej w sposób celowy próby dowodów księgowych¹⁵ wykazało prawidłowość wydatkowania środków oraz rzetelność dokumentowania wydatków. Badane dowody księgowe spełniały wymogi formalne określone w ustawie o rachunkowości.

(akta kontroli str. 202-261)

10. W okresie objętym kontrolą Uczelnia nie realizowała projektów w ramach ogłaszanych przez Ministra Edukacji i Nauki programów „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” i „Regionalna inicjatywa doskonałości”. Rektor Uczelni wskazał, że podłożem decyzji o rezygnacji ze starania się o ww. środki była konieczność zdefiniowania nowych kierunków rozwoju Uczelni w obliczu niekorzystnych wyników ewaluacji działalności naukowej za lata 2012-2016. Do roku 2017 priorytetową osią działalnością Uczelni było bowiem kształcenie studentów w kierunku rozwoju umiejętności zawodowych, a mniejszy nacisk kładziono na aktywność naukową pracowników, która skupiała się głównie wokół realizacji projektów typu RSA. Z wyjaśnień wynikało, że w roku 2017 przyjęto taki kierunek rozwoju, w którym priorytetem dla Uczelni stała się konieczność uzyskania w procesie ewaluacji działalności naukowej wysokiej kategorii naukowej (B+, A lub A+). Wymagało to zmiany kursu z dydaktycznego na wybitnie naukowy, w którym podstawą działalności byłaby realizacja badawczych projektów naukowych w ramach konkursów ogłaszanych przez NCN oraz instytucje Unii Europejskiej. Zdaniem Rektora Uczelni założenia te udało się zrealizować, bowiem obecnie AWF skupia w swoich rękach 75% wszystkich projektów badawczych przyznanych przez NCN na realizację tematów dotyczących kultury fizycznej i sportu uczelniom wychowania fizycznego (których w Polsce jest sześć). Rektor wskazał również, że Uczelnia realizuje trzy projekty badawcze finansowane przez Unię Europejską - co jest

¹³ Na podstawie umowy Nr 0061/RS4/2016/54 z 31.03.2016 r. zawartej pomiędzy Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a AWF w Poznaniu.

¹⁴ Na podstawie umowy Nr 0036/RS3/2015/53 z 14.04.2015 r. zawartej pomiędzy Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a AWF w Poznaniu.

¹⁵ W ramach projektu 1) badaniem objęto wszystkie koszty bezpośrednie poniesione w 2018 i 2019 r., tj. kwotę 96,8 tys. zł, stanowiącą 36% wszystkich kosztów bezpośrednich, a w ramach projektu 2) badaniem objęto wszystkie koszty bezpośrednie poniesione w 2017 r. (ostatni rok wydatkowania środków), tj. kwotę 134,4 tys. zł, stanowiącą 19% wszystkich kosztów bezpośrednich.

ewenementem wśród uczelni typu AWF (nie realizują one grantów Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych).

(akta kontroli str. 262-264)

11. W 2020 roku Uczelnia realizowała projekt: Narodowa Reprezentacja Akademicka (dalej NRA), finansowany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Celem tego projektu było umożliwienie studentom-sportowcom realizowania równoległej kariery sportowej oraz nauki akademickiej. We wniosku na 2020 rok AWF określiła potrzeby związane ze wsparciem 47 studentów-sportowców, w ramach NRA, w kwocie 659,3 tys. zł. Po weryfikacji wniosku w Ministerstwie potwierdzono nazwiska 26 studentów, jako kwalifikujących się do naliczenia środków w ramach projektu¹⁶ i ostatecznie Uczelni przyznano do wykorzystania w 2020 r. środki w kwocie 326,7 tys. zł, na podstawie umowy z 14 maja 2020 r.¹⁷.

Spośród 26 studentów-sportowców zgłoszonych do objęcia wsparciem, czterech nie wzięło udziału w projekcie (z tego dwóch z powodu obrony prac dyplomowych, jeden z powodu rezygnacji ze studiów i jeden z powodu wcześniejszego zaliczenia wszystkich przedmiotów na ostatnim semestrze studiów).

Badanie dokumentacji losowo wybranych 11 studentów-sportowców (50% wszystkich studentów korzystających z dofinansowania w ramach NRA) potwierdziło spełnienie przez nich warunków określonych w ogłoszeniu projektu oraz w umowie dotacji¹⁸.

W ramach NRA Uczelnia zapewniła 22 studentom-sportowcom 610 godzin zajęć indywidualnych (na 1650 zaplanowanych), przy czym maksymalna liczba godzin zajęć, z których korzystał jeden student nie przekraczała 50. Uczelnia wykorzystwała dofinansowanie w kwocie 118,9 tys. zł, tj. 36% otrzymanej. Mniejsza niż planowano liczba zrealizowanych zajęć wynikała przede wszystkim z ogłoszenia w 2020 r. pandemii, jak również z faktu, że umowa została podpisana dopiero w połowie maja 2020 r., co oznaczało, że zajęcia zaplanowane w harmonogramie na pierwsze dwa kwartały nie mogły się odbyć.

Na podstawie badania dokumentacji 10 losowo wybranych studentów-sportowców stwierdzono, że Uczelnia zapewniła im indywidualne zajęcia dodatkowe o treści uwzględniającej ustalone dla danego kierunku efekty uczenia się.

¹⁶ Zgodnie z założeniami projektu warunkiem przyznania dofinansowania była przynależność studenta-sportowca do jednej z grup zawodników dyscyplin sportowych objętych wyłącznie programem letnich lub zimowych Igrzysk Olimpijskich lub Paraolimpijskich. Ponadto, w przypadku studentów-sportowców posiadających mistrzowską lub międzynarodową klasę sportową wsparcie mogło być przyznane do ukończenia 30 roku życia.

¹⁷ Umowa Nr MNiSW/BPM/2020/33/NRA w sprawie zlecenia realizacji projektu pt. „Narodowa Reprezentacja Akademicka” zawarta 14.05.2020 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego a Akademią Wychowania Fizycznego w Poznaniu.

¹⁸ Zgodnie z zawartą umową (wskazaną w poprzednim przypisie) student musiał przynależeć do jednej z nw. grup zawodników dyscyplin sportowych objętych programem letnich lub zimowych igrzysk olimpijskich lub paraolimpijskich lub igrzysk głuchych i pozostawać czynnym sportowcem: a) w grupie szkolenia olimpijskiego A1 i A2 oraz medalistą igrzysk olimpijskich lub igrzysk europejskich lub mistrzostw świata lub mistrzostw Europy, b) z niepełnosprawnością – medalistą igrzysk paraolimpijskich lub mistrzostw świata lub mistrzostw Europy w sportach paraolimpijskich, c) niedosłyszącym – medalistą igrzysk głuchych lub mistrzostw świata lub mistrzostw Europy głuchych, d) medalistą uniwersjad i akademickich mistrzostw świata – z tym, że do ukończenia 30 roku życia, e) międzynarodowej klasy sportowej (MM) – z tym, że do ukończenia 30 roku życia, f) mistrzowskiej klasy sportowej (M) – z tym, że do ukończenia 30 roku życia.

Z otrzymanego dofinansowania, kwotę 108,1 tys. zł przeznaczono na pokrycie kosztów bezpośrednich realizacji projektu, a koszty pośrednie wyniosły 10,8 tys. zł. Badanie losowo wybranych dowodów księgowych na łączną kwotę 41,3 tys. zł, (co stanowiło 35% łącznych kosztów projektu) potwierdziło prawidłowość wydatkowania środków oraz rzetelność dokumentowania wydatków. Badane dowody księgowe spełniały wymogi formalne określone w ustawie o rachunkowości. Uczelnia prowadziła wyodrębniony rachunek bankowy oraz wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych i wydatkowanych z dotacji.

Zgodnie z umową, AWF prawidłowo i terminowo¹⁹ złożyła sprawozdanie końcowe z realizacji projektu, do którego załączono listy obecności studentów potwierdzających odbycie zajęć²⁰. Niewykorzystane środki z dotacji w kwocie 207,8 tys. zł zostały zwrócone do Ministerstwa w terminie określonym w umowie, tj. do 29 stycznia 2021 r.

We wniosku na 2021 rok AWF określiła potrzeby związane ze wsparciem 32 studentów-sportowców, w ramach NRA, w kwocie 419,8 tys. zł. Po weryfikacji wniosku w Ministerstwie skreślono 13 studentów, jako niekwalifikujących się do naliczenia środków w ramach projektu. Uczelni przyznano środki w kwocie 215,8 tys. zł na objęcie projektem 19 studentów. Na podstawie umowy²¹ z 22 lutego 2021 r. Uczelnia otrzymała dotację w kwocie 215,8 tys. zł na wsparcie, w ramach NRA, 19 studentów. Do 31 marca 2021 r. Uczelnia nie wykorzystwała otrzymanych środków.

(akta kontroli str. 265-359)

12. Na podstawie umowy z 3 sierpnia 2017 r.²² o dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (dalej: FRKF), w ramach programu Modernizacji infrastruktury sportowej – edycja 2017, Uczelnia otrzymała od Ministra Sportu i Turystyki dofinansowanie realizacji zadania inwestycyjnego pn. Modernizacja instalacji wentylacji pływalni AWF w Poznaniu w kwocie 567,2 tys. zł. W umowie określono wydatki kwalifikowane w kwocie 1.134,5 tys. zł, jednak ostatecznie całkowita wartość wydatków związanych z realizacją zadania wyniosła 1.426,1 tys. zł. Przyznane dofinansowanie w kwocie 567,2 tys. zł wykorzystano w pełni, a pozostałe wydatki w kwocie 858,9 tys. zł zostały sfinansowane ze środków własnych Uczelni. Zadanie zostało zakończone w przewidzianym terminie, tj. do 30 września 2018 r. (protokół końcowego odbioru robót podpisano 17 września 2018 r.).

W AWF prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgowa środków otrzymanych z dofinansowania oraz wydatków na realizację tego zadania. Ewidencję prowadzono w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych i bankowych. Badanie wydatków w kwocie 1.410,2 tys. zł, stanowiącej 100% wydatków poniesionych w 2018 r. wykazało, że:

¹⁹ Tj. do 21 stycznia 2021 r.

²⁰ W wyniku przeprowadzonej w Ministerstwie oceny raportu końcowego z realizacji projektu umowę z dnia 14.05.2020 r. uznano za wykonaną i rozliczoną.

²¹ Umowa Nr MEiN/DPI/2021/8/NRA/II z dnia 22.02.2021 r. zawarta między Skarbem Państwa – Ministrem Edukacji i Nauki a Akademią Wychowania Fizycznego.

²² Umowa nr 2017/0108/1842/SubA/DIS/R zawarta pomiędzy Skarbem Państwa- Ministrem Sportu i Turystyki a AWF w Poznaniu

- wydatki były kwalifikowane,
- wydatki nie dotyczyły elementów dodatkowych, ani kosztów ruchomego wyposażenia sportowego lub kosztów wyposażenia służącego do utrzymania obiektu,
- do faktury za zrealizowane roboty budowlane załączony był protokół odbioru robót,
- dowody księgowe spełniały wymogi ustawy o rachunkowości, tj. były rzetelne, kompletne, opisane i sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez osoby odpowiedzialne,
- należności za faktury zapłacono wykonawcom w terminie do 30 września 2018 r., tj. przed zakończeniem realizacji zadania.

Uczelnia przekazała Ministrowi Sportu i Turystyki rozliczenie końcowe – informację o sposobie wykorzystania dofinansowania w terminie określonym w umowie. Rozliczenie zawierało wszystkie załączniki wymagane w umowie o dofinansowanie, a Ministerstwo przekazało Uczelni informację o przyjęciu rozliczenia zadania inwestycyjnego w zakresie rzeczowym i finansowym na kwotę 567,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 360-411)

13. W okresie objętym kontrolą w AWF obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych²³, określający zasady gospodarowania środkami publicznymi Uczelni, w odniesieniu do zamówień podlegających przepisom ustawy Prawo zamówień publicznych²⁴ (dalej: pzp), jak i wyłączonym spod tej regulacji.

Badaniem objęto dwa postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane, przeprowadzone przez Uczelnię w związku z realizacją zadania inwestycyjnego pn. Modernizacja instalacji wentylacji pływalni AWF w Poznaniu, dofinansowanego ze środków FRKF:

1) szacunkowa wartość zamówienia wyniosła 892.909,67 zł (207.089,93 euro). W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, wszczętym 22 lutego 2018 r. złożono dwie oferty (z cenami odpowiednio: 2.410,8 tys. zł i 1.924,95 tys. zł). Zamawiający unieważnił postępowanie na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 4 pzp, ponieważ oferta z najniższą ceną przewyższała kwotę (1.098.278,89 zł), jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia;

2) drugie postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego zostało wszczęte 19 marca 2018 r. W postępowaniu tym złożono trzy oferty, a jako najkorzystniejszą wybrano ofertę firmy „SI Sp. z o.o.” z ceną 1.390 tys. zł. Umowa z wykonawcą została zawarta 27 kwietnia 2018 r.

W wyniku kontroli NIK nie stwierdzono nieprawidłowości w toku ww. postępowań.

(akta kontroli str. 412-564)

14. W latach 2017-2021 AWF nie realizowała zadań inwestycyjnych dotyczących akademickiej infrastruktury sportowej finansowanych przez Ministra Edukacji i Nauki.

(akta kontroli str. 565)

²³ Regulamin udzielania zamówień publicznych został wprowadzony zarządzeniem Rektora AWF nr 7/2017 z dnia 22 lutego 2017 r., od 1 marca 2019 r. – zarządzeniem nr 7/2019 z dnia 13 lutego 2019 r., a od 1 stycznia 2021 r. – zarządzeniem nr 77/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r.

²⁴ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych obowiązywała do 31 grudnia 2020 r. i została zastąpiona ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.).

15. Badanie dokumentacji dotyczącej zadania inwestycyjnego pn. Modernizacja instalacji wentylacji pływalni AWF w Poznaniu wykazało, że zrealizowano je zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz postanowieniami umowy o dofinansowanie. Inspektor nadzoru inwestorskiego posiadał kwalifikacje określone w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁵. Obiekt, w którym przeprowadzono modernizację był własnością AWF, był posadowiony na działce, do której Uczelnia posiadała prawo użytkowania wieczystego.

(akta kontroli str. 361-377)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu przyznał IPS jednej studentce²⁶ pomimo niespełnienia przez nią żadnego z warunków określonych w Regulaminie studiów. Zgodnie z § 7 ust. 2 Regulaminu studiów o IPS mogli się ubiegać studenci, którzy spełniali jeden z następujących warunków:

- osiągnęli bardzo dobre wyniki w nauce (średnia ocen nie niższa niż 4,5) oraz wyróżniali się ukierunkowanymi uzdolnieniami i udokumentowanymi zainteresowaniami naukowymi i zawodowymi,
- byli czynnymi członkami kadry narodowej lub posiadali kwalifikacje olimpijskie potwierdzone przez Polski Komitet Olimpijski,
- byli przewodniczącymi lub zastępcami przewodniczącego rady uczelnianej samorządu studenckiego.

Wyjaśniając przyczyny podjęcia niezgodnej z Regulaminem studiów decyzji o przyznaniu IPS, Dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu podał, że studentka trenowała hokej na trawie, posiadała klasę mistrzowską, reprezentowała klub występujący w I lidze i trenowała 3-4 razy w tygodniu, a klub ten był oddalony o ok. 80 km od Poznania, co wykluczało studiowanie w innych niż IPS trybach, a ponadto studentka przynależała do kadry narodowej w roku poprzedzającym, tj. w 2018.

Zdaniem Dziekana, zapisy Regulaminu studiów wskazują pośrednio na rolę decyzyjną dziekana, który zobowiązany był obiektywnie i po przeprowadzonej merytorycznej rozmowie z osobą wnioskującą uwzględnić i wyważyć elementy trudne do ilościowej oceny, zwłaszcza zapisy o charakterze jakościowym, np.: „wyróżniają się ukierunkowanymi i udokumentowanymi uzdolnieniami i zainteresowaniami naukowymi i zawodowymi”.

NIK podkreśla jednak, że studentka nie spełniała żadnego z warunków określonych w Regulaminie studiów, w tym nie osiągnęła średniej ocen 4,5 lub wyższej, co było wymagane w przypadku studentów, którzy ubiegali się o IPS na podstawie wyróżniających ukierunkowanych uzdolnień.

(akta kontroli str. 136-165, 184-191, 780)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez AWF, w latach 2017-2021 (I kw.) zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego.

Uczelnia wydatkowała dotacje otrzymane w ramach programu RSA oraz w ramach projektu NRA, a także dotację na realizację zadania inwestycyjnego – modernizacji

²⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 ze zm.

²⁶ Sprawa dotycząca decyzji z dnia 16.10.2019 r.

instalacji wentylacji pływalni AWF w Poznaniu zgodnie z przepisami prawa, programami oraz umowami o dofinansowanie. Zrealizowane zadania zostały prawidłowo, rzetelnie i terminowo rozliczone. W AWF wprowadzono regulacje ułatwiające studentom-sportowcom łączenie kariery sportowej z nauką. Badanie losowo wybranej dokumentacji 42 studentów, którym w latach 2019-2020 przyznano IPS lub IOS wykazało, że jednemu z nich przyznano to ułatwienie pomimo niespełnienia żadnego z warunków określonych w Regulaminie studiów. Stwierdzona nieprawidłowość z uwagi na skalę i charakter nie spowodowała obniżenia oceny cząstkowej.

OBSZAR

2. Efekty realizacji programów i zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego.

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą, w Uczelni obowiązywały: Strategia Rozwoju Akademii na lata 2010-2020²⁷ i Strategia Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu na lata 2020-2025²⁸.

Zdaniem Rektora Uczelni, w Strategii z roku 2010 uwzględniono następujące działania, których pośrednim celem było wspieranie szeroko rozumianego sportu akademickiego: 1) w założeniach ogólnych wskazano na konieczność optymalnego wykorzystania nowoczesnego potencjału infrastrukturalnego – w tym laboratoriów analitycznych oraz bazy sportowej, a także kapitału ludzkiego – na rzecz rozwoju kultury fizycznej, 2) w założeniach naukowych wskazano na konieczność opracowania systemu wspomagania rozwoju naukowego jednostek reprezentujących dyscypliny naukowe, typowe dla profilu uczelni (nauki o kulturze fizycznej, nauki o zdrowiu), a także na wspieranie interdyscyplinarnych badań naukowych przyczyniających się do doskonalenia praktyki sportowej, 3) w założeniach dydaktycznych wskazano na konieczność promowania kierunku sport na wszystkich poziomach kształcenia, jako kierunku dla trenerów o najwyższych kwalifikacjach. Wg opinii Rektora AWF wszystkie powyższe założenia udało się zrealizować. Uczelnia dysponuje obecnie nowoczesnymi laboratoriami badawczymi, które są w stanie monitorować wszystkie aspekty treningu sportowego i służą zarówno realizacji projektów badawczych związanych ze sportem, jak i monitorowaniu postępów treningu sportowego, a w zakresie wykorzystania obiektów sportowych Uczelnia współorganizuje wydarzenia sportowe lub udostępnia posiadaną bazę sportową. Strategia z roku 2020 stanowiła zaktualizowany dokument zawierający ocenę stanu faktycznego i pilnych wyzwań strategicznych, a także opis celów strategicznych i operacyjnych na lata 2020-2025, dotyczących funkcjonowania Uczelni, jako jednostki akademickiej.

(akta kontroli str. 34-60)

2. W latach 2017-2020 Uczelnia zawarła z klubami i stowarzyszeniami sportowymi 60 umów i porozumień dotyczących współpracy na rzecz rozwoju sportu akademickiego, w tym m.in. z Klubem Sportowym Akademickim Związkiem

²⁷ Wprowadzona uchwałą Senatu nr 78/10 z dnia 23 listopada 2010 r.

²⁸ Wprowadzona uchwałą Senatu nr 187/2020 z dnia 21 maja 2020 r.

Sportowym AWF Poznań (dalej: AZS AWF lub Klub), Fundacją na Rzecz Akademii Wychowania Fizycznego, Polskim Związkiem Hokeja na Trawie, Polskim Związkiem Tenisowym, Polskim Związkiem Piłki Siatkowej. Przedmiotem tych umów i porozumień było przede wszystkim udostępnianie obiektów sportowych AWF na potrzeby organizacji treningów, rozgrywania meczów i innych zawodów sportowych. Umowa o współpracy zawarta z AZS AWF²⁹ dotyczyła warunków współpracy pomiędzy Uczelnią i Klubem związanych z udziałem w zawodach krajowych i międzynarodowych oraz popularyzacją sportu w środowisku akademickim i przewidywała m.in. udostępnianie na preferencyjnych zasadach hali sportowej oraz sali do ćwiczeń siłowych Uczelni. Z wyjaśnień Rektora wynikało m. in., że ze strony AZS AWF Uczelnia mogła liczyć na wsparcie w postaci tworzenia miejsc i możliwości odbywania praktyk studenckich – głównie w zakresie specjalizacji trenerskich. Rektor wskazał również, że pracownicy Uczelni często nadzorowali i współorganizowali z AZS AWF zawody sportowe, a pod patronatem Rektora AWF w obiektach Uczelni i przy współpracy z Klubem odbywa się corocznie turniej szermierczy pod nazwą „Memoriał Fechmistrza Jana Pieczyńskiego”. Wysokość opłat za wynajem obiektów sportowych i pomieszczeń AWF została ustalona w zarządzeniu Kanclerza AWF z 15 października 2014 r. Z wyjaśnień Kanclerza Uczelni wynikało, że w latach 2017-2021 AWF nie użyczał własnych obiektów sportowych nieodpłatnie, a przychody uzyskane w tym okresie z wynajmu obiektów wyniosły 186,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 566-608)

3. Uczelnia, realizując projekt pn. „Patobiomechaniczna ocena wpływu zmian przeciążeniowych w obrębie narządu ruchu na wynik sportowy w rocznym cyklu szkoleniowym u zawodników uprawiających asymetryczne dyscypliny – kontekst optymalizacji treningu” przeprowadziła badania zawodników uprawiających wioślarstwo – wiosła długie i kanadyjkarstwo, w wyniku których opracowano nowe zestawy ćwiczeń profilaktycznych zmian przeciążeniowych odcinka L1-S5.

Celem projektu pt. „Wspomaganie treningu szybkościowo-koordynacyjnego sportowców wysokiej klasy ze szczególnym uwzględnieniem bezpośredniego przygotowania startowego” było zwiększenie skuteczności treningu sportowego. W ramach projektu zrealizowano zadania badawcze polegające na: 1) określeniu reakcji na wysiłek oraz zmiany powysiłkowe poziomu amoniaku i kwasu mlekowego we krwi pod wpływem zaprogramowanego treningu szybkości z wykorzystaniem nowoczesnej aparatury treningowej, 2) określeniu optymalnego stanu przygotowania zawodnika do treningu o charakterze szybkościowo-siłowym oraz rozpoznawaniu przeciążeń metodą termograficzną, 3) ocenie skuteczności zindywidualizowanej interwencji żywieniowo-suplementacyjnej oraz weryfikacja jej wpływu na wydolność fizyczną i stan odżywienia wysoko wytrenowanych sportowców.

(akta kontroli str. 204-258)

4. Realizowany w AWF w 2020 r. projekt „Narodowa Reprezentacja Akademicka” miał na celu umożliwienie studentom-sportowcom realizowanie równoległej kariery

²⁹ Umowa o współpracy zawarta w dniu 10.05.2018 r. miała na celu doprecyzowanie i uaktualnienie warunków współpracy nakreślonych treścią porozumienia zawartego pomiędzy Uczelnią i Klubem w dniu 30.03.2004 r.

sportowej oraz nauki akademickiej i obejmował dofinansowanie organizacji tym studentom dodatkowych zajęć dydaktycznych. Uczelnia, w ramach tego projektu, zapewniła 22 studentom-sportowcom łącznie 610 godzin zajęć indywidualnych o treści uwzględniającej ustalone dla danego kierunku efekty uczenia się (na 1650 zaplanowanych). Mniejsza niż planowano liczba zrealizowanych zajęć przede wszystkim była wynikiem ogłoszenia w 2020 r. pandemii oraz zawarcia umowy na realizację projektu dopiero w połowie maja 2020 r., co wiązało się z brakiem możliwości realizacji zaplanowanych zajęć w pierwszych dwóch kwartałach tego roku.

(akta kontroli str. 294-300)

5. W AWF obowiązywały:

- zarządzenie Rektora z 22 września 2016 r. w sprawie przyznawania pomocy materialnej studentom i doktorantom, zmienione zarządzeniem z 7 listopada 2016 r.
- od 1 października 2019 r. zarządzenie Rektora z 28 sierpnia 2019 r. w sprawie „Regulaminu Świadczeń dla Studentów i Doktorantów”, zmienione zarządzeniami z 20 października 2020 r. i 8 grudnia 2020 r.

W latach 2017-2021 (do 31 marca) w AWF wydano 502 decyzje o przyznaniu studentom stypendium za osiągnięcia sportowe i działalność w zakresie sportu akademickiego. W wyniku badania dokumentacji 20 losowo wybranych postępowań stwierdzono, że:

- stypendia zostały przyznane na podstawie wniosków studentów, na okresy nieprzekraczające 10 miesięcy,
- sposób udokumentowania osiągnięć sportowych był zgodny z regulaminem,
- decyzje o przyznaniu stypendium zostały wydane przez Odwoławczą Komisję Stypendialną,
- przyznane stypendia wynosiły od 450 do 1500 zł miesięcznie (w zależności od ilości uzyskanych punktów w wyniku oceny wniosku³⁰ oraz od wielkości funduszu pomocy materialnej lub funduszu stypendialnego w danym roku akademickim),
- wszystkie decyzje zawierały elementy wymagane art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³¹ (dalej: kpa),
- w podstawach prawnych 15 decyzji, wskazano nieobowiązujące, w dacie ich wydania, zarządzenia Rektora w sprawie regulaminu przyznawania świadczeń, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 609-704)

6. W okresie objętym kontrolą Uczelnia nie realizowała zadań inwestycyjnych w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu.

7. Badaniem dotyczącym stanu technicznego i spełnienia określonych w przepisach warunków bezpieczeństwa objęto dwa obiekty sportowe: zespół krytych basenów z odnową biologiczną i halę sportową z zapleczem dydaktycznym. W wyniku tego badania stwierdzono, że Uczelnia zapewniła przeprowadzenie w latach 2017-2021 okresowych kontroli stanu technicznego obiektów, tj. dwa razy w roku w terminach

³⁰ Załącznik do Regulaminu określał możliwą do uzyskania liczbę punktów za: 1) wysoką średnią ocen (min. 4.0), 2) konkretne osiągnięcia naukowe, 3) osiągnięcia sportowe i taneczne (w tabeli wyszczególniono ponad 20 osiągnięć i przypisano im liczbę punktów), 4) osiągnięcia artystyczne, 5) wolontariat na rzecz AWF.

³¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735.

do 31 maja oraz do 30 listopada kontroli w zakresie określonym w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane³² oraz raz na 5 lat kontroli w zakresie określonym w art. 62 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy³³.

Kontrole okresowe zostały przeprowadzone przez osoby do tego uprawnione zgodnie z przepisami art. 62 ust. 4, 5 i 6 Prawa budowlanego. W protokole przeglądu technicznego hali sportowej z zapleczem dydaktycznym z 23 kwietnia 2021 r. nie sformułowano żadnych uwag ani zaleceń. W trzech protokołach okresowych kontroli zespołu basenów krytych z odnową biologiczną (z 30 października 2019 r., 8 maja i 20 października 2020 r.) sformułowano zostało zalecenie o treści „zlecić wykonanie ekspertyzy technicznej związanej z silnym zawilgoceniem ścian niecki basenowej oraz wskazaniem sposobów naprawy”, a w protokole z 23 kwietnia 2021 r. zalecenie o treści: „zlecenie ekspertyzy mającej na celu wskazanie przyczyn i sposobu naprawy nieszczelności w niecce basenowej”.

Zastępca Kanclerza wyjaśnił, że posiadając wiedzę, iż przeprowadzenie powyższych ekspertyz może wymagać wyłączenia funkcjonowania zespołu basenów na długi okres czasu, w Uczelni podjęto następujące zadania: przekazano zalecenia do dzierżawcy obiektu z prośbą o ich realizację, przeprowadzono konsultację z dzierżawcą w sprawie ewentualnych możliwości wyłączenia basenu z użytkowania, przeprowadzono konsultacje z przykładową firmą w sprawie możliwości wykonania ekspertyzy (uzyskano informację, że wymaga to dokonania tzw. odkrywek w kilku newralgicznych miejscach, może również wymagać spuszczenia wody z niecki basenowej i wyłączenia funkcjonowania basenu na około 3 tygodnie), w sposób bieżący sprawdzane jest czy zachodzą zmiany stopnia zawilgocenia niecki basenowej. Zastępca Kanclerza wskazał również, że ww. zalecenia są szczególnie trudne w realizacji i wymagają długotrwałego planu działania z określeniem rezerwy środków finansowych, bowiem spuszczenie wody należy traktować, jako czynność, która może spowodować, że konieczne stanie się wykonanie prac dodatkowych, nieprzewidywalnych, a ponadto zajęcia na basenie wynikające z programu studiów prowadzonych w AWF odbywają się przez większą część roku akademickiego.

Wpisy w książkach budowlanych tych obiektów sportowych, prowadzonych w AWF, obejmowały wszystkie elementy wymagane przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego³⁴.

Realizując zalecenie sformułowane w protokole kontroli przeprowadzonej 17 lutego 2021 r., w AWF opracowano i przekazano Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania instrukcję odśnieżania dachu zespołu basenów. W wyniku oględzin obiektów: zespołu krytych basenów z odnową biologiczną i hali sportowej z zapleczem dydaktycznym, stwierdzono, że ich aktualny stan techniczny

³² Kontrola polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego: elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu, instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska i instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

³³ Kontrola polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia, kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

³⁴ Dz. U. Nr 120, poz. 1134

pozwała na bezpieczne użytkowanie. Na obiektach tych widniały tablice informujące o dofinansowaniu modernizacji i budowy przez Ministra Sportu i Turystyki ze środków FRKF. Zaplecza sanitarno-szatniowe obydwu obiektów były dostosowane do korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne, a w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich.

(akta kontroli str. 706-777)

8. W AWF, dla objętych badaniem obiektów sportowych (hali sportowej z zapleczem dydaktycznym i zespołu krytych basenów z odnową biologiczną), opracowano regulaminy dotyczące korzystania, które zawierały zapisy informujące o bezpiecznym ich użytkowaniu.

(akta kontroli str. 778, 779)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W podstawach prawnych 15 decyzji w sprawie przyznania studentom stypendium za osiągnięcia sportowe i działalność dotyczącą sportu akademickiego, spośród 20 skontrolowanych, wskazano nieobowiązujące, w dacie ich wydania, zarządzenia Rektora. W decyzjach wydanych 14 listopada 2019 r. wskazano zarządzenie Rektora nr 43/16 z 22 września 2016 r.³⁵, które utraciło moc z dniem 1 października 2019 r., natomiast w decyzjach wydanych 14 listopada 2017 r. i 15 listopada 2018 r. wskazano zarządzenie Rektora nr 12/14 z 28 kwietnia 2014 r.³⁶, które utraciło moc od roku akademickiego 2016/2017.

Przewodniczący Odwoławczej Komisji Stypendialnej wyjaśnili, że praca Komisji i podejmowane decyzje w przedmiotowych sprawach odbywały się na podstawie aktualnego zarządzenia Rektora, a przyczyną zaistniałego uchybienia był brak zgodności pomiędzy aktualnym zarządzeniem, a informacjami zawartymi w szablonie systemu „Basus”, z którego generowane były decyzje w sprawie przyznania stypendium. Składający wyjaśnienia nadmienili, że podejmowane decyzje zawsze miały na uwadze dobro studentów i nie miały jakiegokolwiek negatywnego skutku finansowego dla zainteresowanych.

(akta kontroli str. 609-704)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie osiągnięcie przez AWF zaplanowanych celów zrealizowanych, w latach 2017-2021(I kw.), projektów i zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego.

W AWF opracowano i realizowano strategię, w której uwzględniono cele i zadania związane ze wspieraniem rozwoju sportu akademickiego. Uczelnia uzyskała zakładane cele i efekty zadań i projektów, objętych badaniem. Przy realizacji zadań AWF efektywnie współpracowała z Klubem Sportowym AZS AWF Poznań oraz innymi klubami i stowarzyszeniami sportowymi. Kontrola wybranych obiektów sportowych wykazała, że w Uczelni przestrzegano przepisów Prawa budowlanego w zakresie ich utrzymania oraz opracowano regulaminy bezpiecznego użytkowania. Badanie losowo wybranych 20 decyzji przyznających studentom stypendium za osiągnięcia sportowe i działalność dotyczącą sportu akademickiego wykazało,

³⁵ Zarządzenie Rektora nr 43/16 z dnia 22.09.2016 r. w sprawie przyznawania pomocy materialnej studentom i doktorantom AWF w Poznaniu.

³⁶ Zarządzenie Rektora nr 12/14 z dnia 28.04.2014 r. w sprawie przyznania pomocy materialnej studentom i doktorantom AWF w Poznaniu.

że w podstawach prawnych 15 z nich wskazano nieobowiązujące już zarządzenia Rektora, co jednak nie miało wpływu na treść podejmowanych decyzji.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania przypadków:

- 1) powoływania w decyzjach przyznających studentom stypendium Rektora nieaktualnych zarządzeń Rektora,
- 2) przyznawania studentom-sportowcom możliwości realizacji indywidualnego programu studiów w sposób nieuwzględniający wszystkich postanowień Regulaminu studiów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 17 sierpnia 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Aneta Kalinowska
Inspektor kontroli państwowej

Dyrektor:
z up. p.o. Wicedyrektor
Tomasz Nowiński

.....
podpis

.....
podpis

